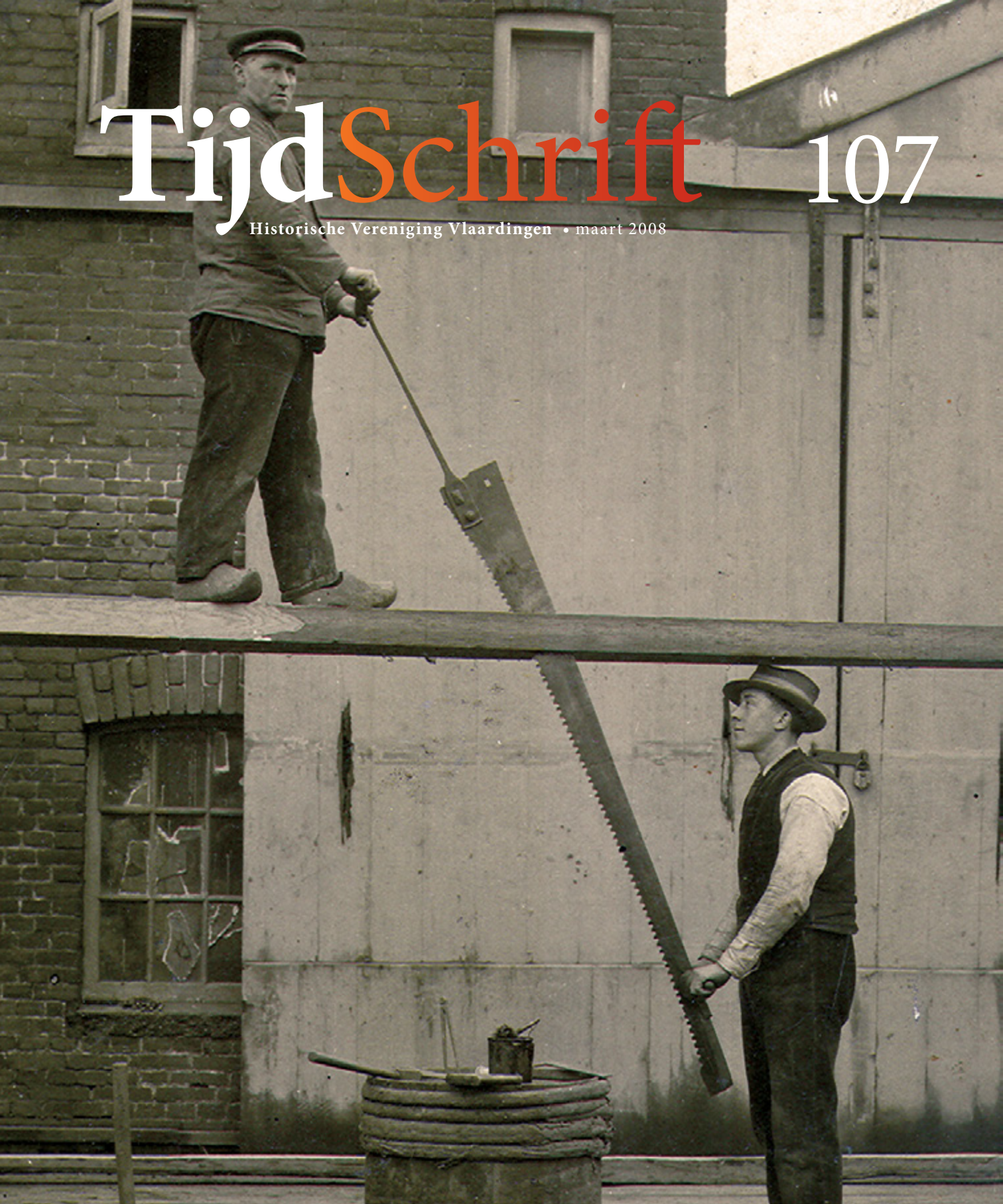

TijdSchrift 107

Historische Vereniging Vlaardingen • maart 2008

Plantage boekhandel Den Draak

Den Draak, zelf ook deel van de
rijke Vlaardingse geschiedenis!

Veerplein 33-35 - 3131 CX Vlaardingen - tel. 010 4358822 - fax 010 4349574
e-mail: info@plantagedendraak.nl - www.plantagedendraak.nl

Fisc-ad

Fiscale en administratieve dienstverlening

J.A. Janson
fiscaal adviseur

Plein 1940 nr 47
3135 PR Vlaardingen
tel: 010 435 92 67
fax: 08 4220 69 33
e-mail: fiscad@hetnet.nl
www.fiscaaladviseurs.nl

Stout Grafische Dienstverlening

A. Hoogvlietstraat 6
3134 CC Vlaardingen
tel. 010-2480603
fax 010-4344878
email: info@stout.nu
www.stout.nu

**Voor het repareren van boeken
en het inbinden van
tijdschriften**

Marieke Velthuisen
Dalkruid 47
3137 WK Vlaardingen
Tel: 010 - 4746167
www.boekendokter.nl

Vlascom CV

Vlaardingse Assurantie Combinatie cv

Spoorstraat 2
NL - 3134 TA Vlaardingen

Website: www.vlascom.nl
e-mail: info@vlascom.nl
Tel +31(0) 10 248 04 85
Fax +31(0) 10 234 45 00

Advies op het gebied van:
Schadeverzekeringen
Watersportverzekeringen
Levensverzekeringen, Pensioenen
Financiële planning
Schadebegeleiding
Financiering, scheepshypotheek
Vermogensbeheer

De Historische Vereniging Vlaardingen heeft tot doel het bevorderen van:
- de belangstelling voor en de kennis van de stad Vlaardingen en haar bewoners;
- het behoud en het herstel van gebouwen en stedenbouwkundige structuren en landschappen;
- het behoud en het verzamelen van die gegevens die van belang zijn voor de geschiedenis van de stad.

De contributie bedraagt € 16,50 per jaar, te voldoen per accept-girokaart. Het bankrekeningnummer van de vereniging is 39.56.57.016, het postgironummer is 750978. Leden krijgen jaarlijks het Historisch Jaarboek en 4 x per jaar het verenigingsblad Tijd-Schrift.

Het bestuur is als volgt samengesteld:
W.C. den Breems, voorzitter
A.W.J. Andriessen, penningmeester
mevr. A. Maat-Grijsen, secretaris
J. van Elk
E.A. Lohmann
A. Ouwendijk
E. van Rongen
mevr. T. van der Hoek, notuliste

Contactadres / losse verkoop publicaties:
Arnold Hoogvlietstraat 69
3134 CB Vlaardingen
Telefoon (010) 434 6864

Ledenadministratie:
Paul Henri Spaakring 22
3137 DJ Vlaardingen
Telefoon (010) 474 9416

Adres ledenactiviteiten:
Kortedijk 16a/b
3134 HB Vlaardingen
Telefoon (010) 435 3322 (kantoor)
(010) 434 2474 (thuis)

Redactie Tijd-Schrift:
E. van Rongen, eindredacteur
K. Bloem
A. Maarleveld
B. Ruigrok

Redactie-adres:
Paul Henri Spaakring 22
3137 DJ Vlaardingen
Telefoon (010) 474 9416

Bijdragen aan de inhoud van Tijd-Schrift zijn van harte welkom. In verband met de geautomatiseerde verwerking van de teksten ontvangt de redactie deze graag op 3,5" diskette of per e-mail: info@hvv-vlaardingen.nl t.a.v. de redactie.

ISSN 1380-2992

© Historische Vereniging Vlaardingen
Niets van deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Internet: www.hvv-vlaardingen.nl
E-mail: info@hvv-vlaardingen.nl

Productie: Stout Grafische Dienstverlening

Inhoud

Redactioneel 5

Enerverend en boeiend jaar
Wout den Breems 6

Uitnodiging ALV 2008 7

Notulen ALV 10 april 2007 8

Jaarverslag 2007 11

**Joost Pot ('de Slikkerveerse boer')
wist wat hij wilde...**
Sim Mostert 15

Weet u het nog?
Wout den Breems 20

De trambaan in Holy
Bart Ruigrok 22

Boekbesprekingen 25

Ledenactiviteiten 26

Bij de omslag: zagers aan het werk op de werf van Joost Pot. (Foto: collectie Visserij & Vlaardings Museum)

Voor kopieën (ook in KLEUR)

moet je naast de molen zijn!
maandag t/m vrijdag
van 09.15 - 17.30 uur
DRUKKERIJ/COPYSHOP
A. OUWENDIJK
naast de molen
Kortedijk 16a-b
3134 HB Vlaardingen

Het Vlaardingen cadeau !
Replica Vlaardings Haringbord

het waaigat
 woon-ideeënwarenhuis

Markt 57 Vlaardingen tel. 010-4343685
www.waaigatwonen.nl

ECHTE VLAARDINGERS
 KOPEN HUN TAPIJT BIJ:

Hofman

stofferij

Kuiperstraat 39b
 3131 CH Vlaardingen
 Tel/fax: 010-4351073

**EEN UITERST BETROUWBAAR EN
 VAKKUNDIG ADRES**

TAPIJT - GORDIJNEN - VINYL
 ZONWERING - LAMINAAT

DE VLAARDINGSE LIBRIJE
Maarten van der Vlis & Bouke Procee
Antiquaren

Ons antiquariaat is gespecialiseerd in boeken
 over: Vlaardingen, Geschiedenis, Klassieke
 Oudheid, Literatuur, Scheepvaart, Treinen,
 Sprookjes, Legenden en Kunst.

Openingstijden: di-vr 13.00-17.00 uur
za 10.00-17.00 uur

Landstraat 83, 3131 CE Vlaardingen
 010-2327945, www.delibrije.com

De Witte
 GARANTJEMAKELAARS

Korte Hoogstraat 4a
 3131 BK Vlaardingen
Tel. 010 - 434 38 44

NVM

- Bloemwerken en arrangementen
- Goed gesorteerde snijbloemen
- Bloeiende- en bladplanten
- Bruidsboeketten en corsages
- Rouwwerken

Markgraafaan 135
 3131 VL Vlaardingen
 Tel: 010 43 43 704

JAC. VERKUIL
 BLOEMSIERKUNST

DIJKSHOORN EUROMOVERS
 AL MEER DAN
50 JAAR
 VERHUIZEN!

WWW.DIJKSHOORN.NL TRAWLERWEG 8 3133 KS VLAARDINGEN TEL.: + 31 (0)10-2480522

Hoop

De afgelopen jaren hebben we u in Tijd-Schrift regelmatig overladen met treurzangen over de gemeente en het gebrek aan historisch besef bij onze bestuurders. Helaas hebben, ondanks manmoedige pogingen van de HVV om het tij te keren, diverse historische waardevolle panden de klappen van de sloopkogel niet overleefd. Op dit moment valt ook de voormalige huishoudschool aan de Van Hogendorplaan in puin. Maar ik gaf dit redactioneel niet voor niets de titel 'Hoop'. Want die is er! Waren de gesprekken met wethouder Versluis de laatste tijd al steeds positiever, nu heeft de gemeente onlangs ook een monumentenambtenaar aangesteld. En de gesprekken en samenwerking met hem geven nog veel meer hoop op een positieve ombuiging van het oude beleid en – eindelijk, eindelijk – de aandacht voor het historisch erfgoed waar de HVV al sinds 40 (!!) jaar voor pleit. Hopelijk kan de voorzitter u dus in zijn Wetenswaardigheden dit jaar melden dat de gemeente acties onderneemt om panden te behouden in plaats van te slopen, en komen er ook afspraken over het onderhoud van het historische erfgoed (want ook niets doen komt neer op (laten) slopen: door de tand des tijds). Een zeer hoopgevende ontwikkeling in dit verband is ook het voornemen om een groot deel van het centrum aan te wijzen als beschermd stadsgezicht.

De HVV zal onvermoeibaar door blijven gaan met het volgen van dit alles en met overleg met de gemeente om lopende en nieuwe zaken zo historisch verantwoord mogelijk aan te pakken. Dat we dit tot nu toe allemaal hebben kunnen doen, en dat we in dit verband als een belangrijke partij worden beschouwd, is niet in het minst te danken aan de steun van u, onze leden. Hoe meer leden, hoe meer steun en des te sterker we staan. Daarom: kent u familie, vrienden, kennissen, burens die in Vlaardingen en in de geschiedenis van de Haringstad zijn geïnteresseerd – maak ze lid van de HVV! Laten we proberen het (helaas) teruglopende ledental om te buigen in positieve richting. En wat krijgen de leden veel voor de schamele € 16,50 contributie! Jaarlijks vier van deze fraaie Tijd-Schriften, een prachtig Historisch Jaarboek (dat in de winkel al meer kost dan u aan contributie betaalt), gratis lezingen en historische excursies tegen geringe kosten.

In dit Tijd-Schrift vindt u, zoals gebruikelijk in het eerste nummer van het jaar, de jaarstukken en de uitnodiging voor de Algemene Ledenvergadering – dé gelegenheid om uw positieve of negatieve opmerkingen over het beleid van de HVV kenbaar te maken aan het bestuur. Komt daarom massaal! Daarnaast twee 'historische' artikelen: het eerste van Sim Mostert over hoe reder Joost Pot in Vlaardingen verzeild raakte en het tweede van redactielid Bart Ruigrok over de veranderingen die hij vanuit zijn huiskamer heeft kunnen volgen aan wat nu de trambaan tussen de Lepelaarsingel en de Parijslaan is, maar wat daarvoor een gewaardeerd natuurpark was. Uiteraard ontbreken ook de rubriek Weet u het nog?, een boekbespreking en de ledenactiviteiten niet.

Ik sluit af met de oproep die ik in het vorige Tijd-Schrift ook deed, maar nu nog dringender: de bodem van het voorraadvat met Tijd-Schrift artikelen begint steeds meer in zicht te komen. Heeft u (ideeën over) mogelijke publicaties die voor Tijd-Schrift geschikt zouden zijn, laat het ons weten via de website www.hvv-vlaardingen.nl of via info@hvv-vlaardingen.nl.

Eric van Rongen
 eindredacteur

Enerverend en boeiend jaar

Een enerverend jaar voor de HVV mogen we 2007 wel noemen. Met een uitstekende jubileumviering in januari op zak stond het bestuur in de startblokken om het nieuwe jaar weer aan te gaan. Ook de woorden uit de toespraak van burgemeester Bruinsma tijdens het jubileum, dat het huidige college en zeker wethouder Hans Versluijs in de lijn van het verantwoordelijkheidsbesef wil werken, paste goed bij die start. “Maar dat neemt niet weg dat het niet mogelijk is dat bij alles wat we willen behouden dat ook daadwerkelijk gebeurt.” voegde Bruinsma daaraan toe.

En dat bleek dan ook! Achtereenvolgens zagen we een aantal bijzondere gebouwen onder de slopershamer terecht komen. Ik schreef daarover al, en over andere stadsontwikkelingen, in de rubriek ‘Wetenswaardigheden’ in vorige Tijd-Schriften. Daar stonden we dan aan het begin van de herfst 2007. Zou het een hete herfst worden? Maar burgemeester Bruinsma merkte in zijn toespraak ook op, dat hij zich gelukkig prees dat we ‘on speaking terms’ zijn en dat het college zich steeds wil inzetten om daarin verder te komen.

Dat werd in de herfst dan ook gelukkig waargemaakt. Het overleg en de daaruit voortvloeiende bemoedigende resultaten maakten van het jaar 2007 uiteindelijk toch een enerverend en boeiend jaar. Wij zijn blij dat de conclusie nu getrokken kan worden dat het historisch verantwoordelijkheidsbesef weer terug lijkt te zijn, meer dan dat we in het verleden gewend waren! We zijn inmiddels alweer een aantal maanden in 2008 en merken nog steeds een positieve vooruitgang. Het overleg met de gemeentelijke beleidsmedewerker monumenten geeft een goed gevoel voor dit jaar. Er wordt door de gemeente gewerkt aan het samenstellen van een lijst van beeldbepalende panden en het college heeft op voorstel van wethouder Hans Versluijs besloten een positief standpunt in te nemen over het verklaren van een deel van de stad tot beschermd stadsgezicht! Ook het restaureren van het ‘Oude Thuis’ aan de Oosthavenkade was een besluit dat de HVV ziet als loon naar werken. En dit besluit past geweldig in de plannen voor het beschermd stadsgezicht.

Natuurlijk hopen we dat er ook positieve ontwikkelingen zullen zijn voor het pand Markt 47 (de Stadsschool). Verheugend is dat we kunnen melden dat het bezwaar van de HVV tegen de verbouwplannen van de gevel door de gemeente is overgenomen. Met welk nieuw plan de projectontwikkelaar nu zal komen is afwachten. Ook de al eerder beschreven kerkgebouwen blijft de aandacht vragen, te meer daar de nieuwe eigenaar twee daarvan (de Ichthuskerk en de Vredeskerk) bouwvalige blokkendozen noemde en ze wil slopen. Schande!

U merkt het: op onze lauweren rusten is er niet bij, maar het zit allemaal gelukkig wel wat soepeler. We houden u op de hoogte. Wellicht kan ik u op de Algemene Ledenvergadering weer wat voortgang melden. Ik hoop u daar bij leven en gezondheid weer graag te ontmoeten om het reilen en zeilen van de vereniging met u te bespreken.

Wout den Breems

Uitnodiging Algemene Ledenvergadering 2008

Het bestuur van de Historische Vereniging Vlaardingen nodigt de leden uit tot het bijwonen van een Algemene Ledenvergadering, die wordt gehouden op dinsdag 25 maart 2008 in Wijkcentrum Holy aan de Aristide Briantring (achter Albert Heijn op de Loper). De bijeenkomst vangt aan om 20.00 uur.

Agenda

- 1 Opening door de voorzitter.
- 2 Ingekomen stukken.
- 3 Mededelingen.
- 4 Notulen Algemene Ledenvergadering van 10 april 2007. *(zie de pagina's 8-10 van dit Tijd-Schrift).*
- 5 Jaarverslag secretaris. *(zie de pagina's 11-14 van dit Tijd-Schrift).*
- 6 Financieel verslag 2007 en begroting 2008 (los bijgevoegd).
- 7 Verslag kascontrolecommissie en benoeming nieuwe kascontrolecommissie.
- 8 Bestuursverkiezing.
Reglementair aftredend zijn de heren W.C. den Breems en Ouwendijk.
Beiden stellen zich herkiesbaar.
- 9 Rondvraag.
- 10 Sluiting gevolgd door pauze.

Na de pauze zal mevrouw Hannie Baauw een presentatie verzorgen over de Vlaardingse (kleder)dracht.

De haringloopster

(foto: Arie Wapenaar. Collectie Visserij & Vlaardings Museum).

Notulen ALV 10 april 2007

De 40° Algemene Ledenvergadering werd in aanwezigheid van 33 leden gehouden in het Wijkcentrum Holy te Vlaardingen.

Opening door de voorzitter

De 40° Algemene Ledenvergadering werd geopend door de voorzitter, de heer W.C. den Breems, met een hartelijk welkom. Helaas waren er minder leden aanwezig dan voorgaande jaren, wellicht doordat de bijeenkomst wat later in het jaar (direct na Pasen) gehouden werd.

In zijn welkomstrede vertelde de voorzitter dat er in 2006 mooie momenten zijn geweest, zoals het verschijnen van de 100° uitgave van Tijd-Schrift en de 30° editie van het Historisch Jaarboek. Ook de verbeterde contacten met het gemeentebestuur in 2006 gaf weer wat hoop voor de toekomst. Het was alles bij elkaar een goed jaar.

Maar helaas het kan verkeren: in de eerste drie maanden van 2007 is de LTS aan de Deltaweg dan toch gesloopt. Ook het kantoorgebouw van HVO moest het veld ruimen, zonder de HVV daarover te informeren.

Terugkijkend op het 40-jarig jubileum, dat gehouden werd op 20 januari 2007, concludeerde de voorzitter, dat het een geweldige dag was met veel enthousiaste reacties.

“Drie enerverende maanden liggen inmiddels alweer achter ons en staan we gereed om het vervolg van het jaar 2007 aan te gaan.” Hiermee opent de voorzitter de vergadering.

Ingekomen stukken

Berichten van verhindering waren ontvangen van: dhr. E. van Rongen (bestuur) en bestuursnotuliste mw. T. van der Hoek. Verder van de leden mw. L. Bot-Don, dhr. J. van Hees en dhr. C. Zevenbergen. Bestuurslid dhr. E. Lohmann had aangegeven wat later ter vergadering te komen.

Mededelingen

De voorzitter meldde, dat op 15 maart ons geëerde lid dhr. A. Wapenaar is overleden. Vele jaren heeft hij de financiële jaarverslagen voor publicatie voor ons nagezien. Wij wensen de nabestaanden sterkte toe.

De voorzitter gaf aan zeer ontevreden te zijn over de wijze waarop het gemeentebestuur met de HVV heeft gecommuniceerd, met name over een aantal recente sloopgevalen. In een komend overleg zal dit zeker nog ter tafel komen.

Overigens moet gezegd worden, dat we wel op de hoogte worden gehouden van haalbaarheidsonderzoeken voor herbestemming van de Brandweerkazerne en de andere bebouwing daar omheen. Zoals de directiewoning van gemeentewerken en de Watertoren. Ook voor het behoud van het ‘Oude Thuis’ aan de Oosthavenkade is er goede hoop. Verder zal de HVV nauwlettend toezien op wat er met een aantal af te stoten PKN kerken gaat gebeuren.

Notulen algemene Ledenvergadering van 28 maart 2006

Notulen (als vermeld in Tijd-Schrift): daarover zijn geen op- of aanmerkingen. Notuliste mw T. van der Hoek wordt bedankt voor het maken van het verslag.

Jaarverslag

De heer C. de Willigen wil graag wat uitleg over het secretariaat en het ledenaantal. Nu er geen secretaris is vraagt hij zich af of bepaalde mensen niet teveel worden belast. Ook vindt hij dat er onduidelijkheid is wat betreft het ledenaantal en met name het grote verschil tussen 31 december 2006 en 1 januari 2007. De heer L.H.Remmerswaal vult aan dat het wel klopt, maar dat hij ook moeite had om hier achter te komen. Volgens de voorzitter heeft dit te maken met de administratie van de mensen die al hebben opgezegd in het lopende jaar. 1379 was het resultaat van het aantal leden

minus de opzeggingen. De heer De Willigen vindt ook dat het jaartal van het ledental moet zijn 2005, en niet 2006. De heer Remmerswaal merkt hierover op, dat het wellicht beter is de volgende keer eerst een conceptjaarverslag voor te leggen aan de ALV en het daarna in een volgend Tijd-Schrift te publiceren. De voorzitter zegt, dat het niet de gewoonte is dit te doen, maar het in het bestuur zal bespreken.*) Wat het secretariaat betreft vindt de heer De Willigen het jammer, dat er geen echte secretaris is na het vertrek van de heer C. J. Hart. E.e.a. wordt thans waargenomen door de voorzitter. De voorzitter geeft aan, dat hij ondersteuning daarvoor krijgt van de bestuursleden en dat nu mw. Maat-Grijsen meer ingewerkt raakt binnen het bestuur zij meer secretariaatstaken op zich gaat nemen. De heer De Willigen meent dat het goed is om toch de verjonging sterker ter hand te nemen en pleit voor een goede invulling van het secretariaat om een betere taakverdeling mogelijk te maken. Ook vraagt hij nog wie het jaarverslag heeft gemaakt. Dit blijkt de voorzitter te zijn die daarvoor wel de complimenten van de spreker krijgt.

Hierna werd het jaarverslag 2006 door de vergadering akkoord bevonden.

Financieel verslag 2006 begroting 2007

De heer C. de Willigen vraagt hoe het zit met de nog te ontvangen contributies. Hierover kon de penningmeester melden dat het aantal onbetaalde leden is teruggelopen tot drie leden. Er zijn drie leden uitgeschreven wegens achterstallige contributie. De penningmeester hoopt dat iedereen dit jaar snel betaalt. Ook vraagt De heer De Willigen hoe het bedrag van de verkoop van Tijdschriften zo hoog is uitgevallen, veel hoger dan begroot. Het grote verschil zit in de extra oplage en verkoop van Tijd-Schrift 99 gewijd aan het Rijnmondkoor, dat haar jubileum via onze uitgave extra luister bijzette. Daarnaast wordt er ook via de kramen/markten nog wel behoorlijk verkocht.

Verschillende leden begrijpen overigens niet, dat we het nog steeds met het minimale contributiebedrag van € 16,50 kunnen ‘doen’. Met dit mooie compliment en waardering voor de penningmeester wordt het verslag akkoord bevonden.

Verslag kascontrolecommissie en benoeming nieuwe kascontrolecommissie

De leden van de kascontrolecommissie: de heren J. Sloot en M. van der Arend hebben de kas en de boekhouding van de vereniging over het jaar 2006 gecontroleerd en akkoord bevonden. Zij stellen voor om de penningmeester en daarmee het bestuur te dechargeeren voor het gevolgde beleid. Dit werd door de vergadering overgenomen. Voor de kascontrolecommissie treedt de heer J. Sloot nu af. Mw. Kortleven treedt als vervangend lid nu aan. Dhr. F.W. Assenberg blijft nog een jaar als plaatsvervangend lid.

Bestuursverkiezing

De reglementair aftredende bestuursleden, de heren A.W.J. Andriessen en E. Lohmann worden door de leden herbenoemd. Hierop vraagt de heer J. van Ekelenburg hoe het kan dat de heer Andriessen twee jaar achter elkaar aftreedt. Het aftreden van de heer Andriessen is eenmaal vervroegd om weer een evenwichtige spreiding binnen het rooster van aftreden mogelijk te maken. De aanwezigen gaan met applaus akkoord.

Jubileum HVV

De jubileum-viering in januari j.l. is weer een fijne bijeenkomst geweest, iedereen heeft ervan genoten, ook de commissie bestaande uit: Wil Hesse, Arie Stolk, Arie Ouwendijk en Wout den Breems. In dit jubileumjaar zullen nog enkele jubileumactiviteiten worden gehouden: zo zullen er voor onze senioren vanuit de verschillende senioren-huizen een aantal bus-rondritten georganiseerd worden. Ook leeft het idee om in de bejaardenhuizen

een dia/ filmpresentatie te gaan verzorgen om zo ook de ouderen een leuke historische avond te bezorgen.

Rondvraag

De heer L.H. Remmerswaal vraagt of er voor de leden een ledenlijst beschikbaar is. Op die manier kunnen leden b.v. kennissen bureu e.d. attent maken maken op een lidmaatschap van de HVV. Via de ledenlijst is dan te zien of zij al lid zijn. Het is niet de gewoonte om een lijst beschikbaar te stellen. Ook zou het wellicht niet door ieder lid vanwege privacy-overwegingen geapprecieerd worden. Het bestuur neemt het idee in overweging. **)

De heer Remmerswaal zelf heeft nog te kampen met het niet correct schrijven van zijn naam. Dit wordt nagegaan.

De heer C. de Willigen vraagt hoe het staat met de huisvesting en dan vooral met het ‘potje’ dat daarvoor gereserveerd is en wellicht niet hoog genoeg is om er écht een eigen ruimte op na te gaan houden. Landgoed Hoogstad is daarvoor wel genoemd, maar niet als echt ontmoetingscentrum. Het zou eventueel mogelijk voor opslag van boeken enz. kunnen dienen. Een winkeltje in het stadscentrum blijft nog steeds onze grote wens, maar mag echter niet ten koste gaan van onze publicaties Tijd-Schrift en Jaarboek en ledenactiviteiten. We zouden dus bij een eigen ruimte aan een contributieverhoging moeten denken, wat wellicht ook meer afmeldingen tot gevolg kan hebben. De heer De Willigen vraagt zich af hoe we bij de gemeente ‘in de markt’ liggen en komt de HVV niet in aanmerking voor subsidie gezien het maatschappelijk belang van de HVV binnen Vlaardingen. De gemeente geeft die wel aan een groot aantal sportverenigingen die grote bedragen voor een nieuwe accommodatie krijgen. De heer De Willigen tenslotte, wenst het bestuur weer een goed nieuw jaar toe en bedankt de bestuursleden voor hun inzet in het afgelopen jaar.

Sluiting

Dit vond de voorzitter een goed moment om de vergadering te beëindigen en nodigt iedereen uit voor de koffie, om daarna te komen luisteren naar Frans van den Akker, die ons vanavond zal vertellen over het ‘fenomeen’ Geld.

**) Het bestuur heeft besloten geen concept jaarverslag te publiceren. Dit om praktische redenen, daar er dan tweemaal achtereenvolgend in TS het verslag gepubliceerd moet worden. Dat gaat dan ten koste van de ruimte voor een historisch artikel.*

***) Het heeft besloten de ledenlijst niet onder de leden te verspreiden. Ten eerste om privacy redenen. Ten tweede om praktische redenen, daar er regelmatig veranderingen in het ledenbestand zijn. De ledenlijst is dan al snel niet meer actueel*

Jaarverslag 2007

Het aantal leden per 1 januari 2007 was 1345. In de loop van het jaar 2007 meldden zich 56 nieuwe leden aan, terwijl in de loop van het jaar en per 31 december in totaal 77 leden hun lidmaatschap opzegden. Met ingang van 1 januari 2008 telde de HVV 1324 leden.

NB: In het Jaarverslag over 2006 (Tijd-Schrift 103) moet het aantal leden per 1 januari 2007 aangepast worden naar 1345.

De Algemene Ledenvergadering werd gehouden op 10 april 2007 in het Wijkcentrum Holy. Het verslag van deze bijeenkomst vindt u op de pagina's 8-10.

Het bestuur kent sinds de Algemene Ledenvergadering van 2007 de volgende samenstelling:
W.C. den Breems, voorzitter
Mevr. G.H.J. Maat-Grijsen, secretaris
A.W.J. Andriessen, penningmeester
J. van Elk, ledenactiviteiten / Jaarboek
E. A. Lohmann
A. Ouwendijk, ledenactiviteiten
E. van Rongen, ledenadministratie / Tijd-Schrift
Notuliste van het bestuur is mevr. M. van der Hoek.

In de loop van 2007 is ons bestuurslid mevr. Maat-Grijsen de vacature van secretaris gaan invullen. Besloten is om het contactadres van de vereniging bij de voorzitter te houden. Het bestuur kwam in 2007 viermaal bijeen. Daarnaast verliep veel bestuurscommunicatie via e-mail.

Het bestuur kijkt met veel genoegen terug op de viering van het 40-jarig jubileum op 20 januari 2007. Een ander heugelijk feit deed zich voor tijdens de jaarlijkse Lintjesregen ter gelegenheid van Koninginnedag. Ons bestuurslid Arie Ouwendijk en HVV-lid Max

Thurmer kregen beiden een koninklijke onderscheiding, onder meer voor hun inspanningen op Vlaardings-historisch gebied.

Positief was ook de belangstelling voor Vlaardingen en zijn historie van de kant van het landelijk Reformatorisch Dagblad. Voor de abonnees van deze krant zijn door onze voorzitter drie rondleidingen door de stad georganiseerd, waaraan in totaal ruim 300 mensen uit het gehele land deelnamen. Het Service-Team VVV Vlaardingen gaf bij deze rondleidingen ondersteuning. Deze activiteiten vormden een uitstekende PR voor de stad!

Financieel kan de HVV terug kijken op een gezond jaar. Een steeds terugkerende bron van zorg zijn echter wel de leden die niet tijdig hun contributie betalen. Het kost de ledenadministratie, maar vooral de penningmeester, een grote en onnodige hoeveelheid tijd om alles binnen te krijgen. Als iedereen op tijd betaalt is dat allemaal niet nodig!

Bestuursactiviteiten

In het jaar 2007 presenteerde de Historische Vereniging Vlaardingen zich op verschillende manifestaties: de Lentemarkt, het Loggerfestival, de Boekenmarkt en de ABC-markt aan de Fransenstraat. Ook was er een afvaardiging aanwezig bij de uitreiking van de Geuzenpenning en de uitreiking van het jaarboek Netwerk van de Vrienden van het Visserijmuseum, waarvan de ledenvergadering ook werd bijgewoond.

Het overleg over het in stand houden van het landgoed Hoogstad en de ‘plattelands praktijk’ van dokter Moerman werd door voorzitter Wout den Breems en bestuurslid Arie Ouwendijk bijgewoond.

Vanaf het najaar was er een positieve wending in het overleg met de gemeente Vlaardingen. Onze bestuursleden Anneke Maat en Wout den Breems hebben diverse malen met de verantwoordelijke wethouder en de nieuw

aangestelde monumentenambtenaar gesprekken gevoerd (zie verderop in dit verslag).

Diverse openingshandelingen en boekuitreikingen in het Visserij/Vlaardings Museum en het streekmuseum Jan Anderson werden bijgewoond. Voor de cursus ‘Ken uw Stad’ werden door de voorzitter en penningmeester voordrachten gehouden. Voor het kwartaalblad ‘Watermerk’ van Waterweg Wonen verzorgde de voorzitter viermaal een artikel over oud Vlaardingen.

In 2007 verzorgde de voorzitter namens de HVV maandelijks een fotorubriek in Groot Vlaardingen. Steeds meer leuke reacties uit de Vlaardingse gemeenschap komen hier op binnen. Regelmatig komen er ook via de website (www.hvv-vlaardingen.nl) vragen en opmerkingen binnen. Vaak worden die vragen doorgespeeld naar het Stadsarchief, waar de HVV een goede band mee heeft.

Stadsontwikkelingen

In de rubriek ‘Wetenswaardigheden’ in ons verenigingsblad Tijd-Schrift is regelmatig verslag gedaan van stadsontwikkelingen en overlegvormen met gemeentelijke instanties. Een aantal zaken laten we hier kort de revue passeren.

De onverwachte sloop van het karakteristieke kantoorgebouw van het Havenbedrijf Vlaardingen Oost en de steeds grotere dreiging van de sloop van de LTS aan de Deltaweg deden aan het begin van het jaar al snel de jubileum feestvreugde temperen. De aanvraag om de LTS als Rijksmonument aan te wijzen mocht helaas niet baten en uiteindelijk op 13 maart 2007 kwam er een einde aan het bestaan van dit bijzondere gebouw uit de wederopbouwperiode.

Inmiddels stapelden de zorgen zich op om het behoud van drie kerkgebouwen die door de Protestantse Kerk Nederland in Vlaardingen zijn afgestoten, evenals over de sloopplannen voor het kerkgebouw van de Remonstrantse Gemeente aan de Hoflaan. Voor dit laatste

zal helaas geen herbestemming mogelijk zijn; er zullen woningen op deze plek verrijzen. De opmerking van de nieuwe eigenaar van de Emmaüskerk, de Ichthuskerk en de Vredeskerk, dat de twee laatstgenoemde maar bouwvallige blokkendozen zijn en gesloopt dienen te worden, deed het bestuur de rillingen over de rug lopen. Gevreesd moet worden, dat ook hier sloopvergunningen aangevraagd zullen worden. Een niet al te beste binnenkomer voor deze projectontwikkelaar in Vlaardingen!

Ook voor de voormalige Huishoudschool aan de Van Hogendorpstraat is het einde aangebroken. Voor het behoud van de gevel van de panden aan de Markt 45-47 (de Stadsschool) ziet het er gunstiger uit. Het bezwaarschrift dat de HVV daar tegen indiende is door het college overgenomen.

In vervolg op het overleg met wethouder Hans Versluijs kwam in september het ambtelijk overleg goed op gang. De aanstelling van een monumentenambtenaar was een uitstekend besluit van het college en de contacten met hem zijn bijzonder goed te noemen. Er is sinds het najaar van 2007 veel ten goede veranderd en het verantwoordelijkheidbesef voor historie van onze stad is groeiende. Een lijst van beeldbepalende panden wordt opgesteld en er zijn goede ontwikkelingen voor de aanwijzing van een beschermd stadsgezicht. De restauratie van het Oude Thuis aan de Oosthavenkade en een grote opknappbeurt van het Hof en Oranjepark zijn ontwikkelingen die de HVV als muziek in de oren klinken. Er is (eindelijk...) loon naar werken!

Historische publicaties

Ook dit jaar zijn de uitgaven van ons Jaarboek en Tijd-Schrift weer positief ontvangen.

Tijd-Schrift 103 was zoals gebruikelijk gevuld met de jaarstukken en er werd uitgebreid terug gezien op het 40-jarig jubileum van de HVV. In Tijdschrift 104 is een boeiend verslag te lezen van stadsarcheoloog Tim de Ridder over de slag bij Vlaardingen. Ook het resultaat van het DNA onderzoek naar de Oer-Vlaardinger komt hierin aan de orde. Leuke en interessante artikelen over straatnamen en jonge monumenten vulden Tijd-Schrift 105. Met de beschrijving van de geschiedenis van de HVV in de oprichtingsjaren, door oud bestuurslid Paul Westerdijk, werd het jubileumjaar met Tijd-Schrift 106 afgesloten.

In verband met het jubileum verscheen er een bijzondere uitgave van het Historisch Jaarboek Vlaardingen. In de showroom van autobedrijf P.A. van der Kooij B.V. ontving op 13 november burgemeester mr T.P.J. Bruinsma uit handen van onze voorzitter Wout den Breems het eerste exemplaar. Mede door een financiële bijdrage van onze vaste sponsors en een mooie extra donatie van het Fonds Schiedam Vlaardingen e.o. werd het Jaarboek 2007 weer een groot succes.

Jacques Moerman en Frits van Ooststroom beschrijven in het Jaarboek op zeer leeswaardige wijze de geschiedenis van het gebied Zouteveen. Jeroen ter Brugge gaat in op de foto's in Vlaardingen vóór 1940. De bijgevoegde typeringstabel maakt het mogelijk om oude foto's te dateren. Beide artikelen zijn ondersteund met fraaie illustraties. De kronieken en de kleurenfoto's daarbij maakten het Jaarboek tot een prachtige jubileumuitgave.

Lezingen

Ook de Commissie Ledenactiviteiten heeft weer veel werk verzet om voor leden en belangstellenden een mooi lezingenseizoen te verzorgen. De eerste bijeenkomst in 2007 was op zaterdag 20 januari in het schoolgebouw

De panden Markt 45-47, waarvan de gevel bedreigd wordt. In het vorige Tijd-Schrift stond een verkeerde foto afgedrukt. (Foto: collectie W.C. den Breems)

van ‘Westland-Zuid’ (tegenwoordig het Geuzen College) toen we ons 40-jarig jubileum vierden. Zo’n 400 personen bezochten deze mooie historische dag waar de geschiedenis van Vlaardingen in al haar facetten te beleven viel. Op 27 februari stonden de ‘Criminele Rollen en de Sagen en Legendes’ op het programma. Frans Assenberg en Eva Timmermans zorgden in de grote zaal van de Marnixflat voor de ingrediënten en het geheel werd aan elkaar gepraat door Jan van Hemert. Zo’n 45 belangstellenden genoten volop van het gebodene. Na afloop van de Algemene Ledenvergadering op 10 april in het Wijkcentrum Holy werden de eveneens 45 aanwezigen door Frans van den Akker op de hoogte gebracht van het onderwerp ‘Geld’. Niets over de euro uitgeven, maar alles over de florijn en de gulden. Zeventig aanwezigen hadden op 24 april in de seniorenflat aan de Blois van Treslongstraat een warme avond. De hoge temperatuur paste goed bij het onderwerp ‘Zomerverblijven bij de Delflandse boerderijen’, waarvoor Frits van Ooststroom weer zijn twee diaprospectoren had meegebracht. In restaurant The Paddock aan de Oosthavenkade volgden op 23 oktober circa 45 aanwezigen de inleiding van Siebe Idzinga, die ons op humoristische wijze en goed onderbouwd meenam naar het Vlaardingen-van-toen, aan de hand van de advertenties die ruim honderd jaar geleden in de Vlaardingse Advertentiekrant stonden. Op 20 november waren we met 35 aanwezigen voor de laatste lezingenavond van dit jaar te gast in zaal De Deel aan de Baarnhoeve. Visserijkenner bij uitstek Peter Zuydgeest nam ons op boeiende wijze (net als vorig jaar, toen onze projector onverwacht de geest gaf) mee naar de ‘Haringvisserij in de 19e eeuw’.

Excursies

Met een volle bus vertrokken we op 30 juni voor de voorjaarsexcursie naar de fraaie plaatsjes IJsselstein en Vianen. Met veel plezier kijken de deelnemers terug op deze goed

verzorgde en zeer afwisselende tocht. Al even historisch getint was de najaarsexcursie naar Delfshaven, die werd gehouden op 22 september en door 18 deelnemers werd bijgewoond. Ook deze rondleiding o.l.v. Paul Westerdijk was weer zeer geslaagd.

Commissies

Veel werk wordt verzet door de commissies en dit draagt in hoge mate bij aan het aanzien van de Historische Vereniging Vlaardingen.

De commissie Jaarboek en redactie van Tijd-Schrift werken met veel overgave om tijdig aantrekkelijke HVV-publicaties te blijven laten verschijnen.

Ook de commissie Ledenactiviteiten verzet veel werk en gebruikt al zijn creativiteit om de leden veel plezier te laten beleven aan de lezingen en excursies.

De commissie Stad en Monument is op het moment minder actief. Een aantal commissieleden heeft besloten te stoppen, mede door recente sloopactiviteiten in de stad. Het bestuur neemt de taken waar en beraadt zich hoe deze commissie opnieuw vorm moet worden gegeven. Belangstellenden voor deze commissie worden opgeroepen om contact op te nemen met het bestuur!

De commissies Industrieel Erfgoed en Vissersmonument zijn momenteel niet actief.

Woord van dank

Veel dank en waardering gaat uit naar alle leden die zich actief inzetten in commissies en voor het bezorgen van het Jaarboek en Tijd-Schrift.

Joost Pot (‘de Slikkerveerse boer’) wist wat hij wilde ...

Sim Mostert

De oevers van de rivieren de Lek en de Noord waren in de 18e en 19e eeuw blijkbaar heel aantrekkelijke plaatsen om er scheepswerven te stichten. Veel, later befaamde, scheepsbouwfamilies hebben er de eerste stappen gezet op de weg naar nationale en internationale roem. Scheepsbouwers met namen als Smit, Pot, Kloos en Boele komen uit die regio en tijd voort.

Aryen Pot was ook zo’n pionier. Hij was scheepsbouwer te Elshout (een buurtschap bij Kinderdijk) en leefde daar van 1731 tot 1821. Eén van zijn kleinzonen is Arie Pot (1780-1858). Nadat Arie in 1810 is getrouwd met Pleuntje van der Graaf, stichten zij samen in Nieuw-Lekkerland een gezin van in totaal 10 kinderen. Blijkbaar is een geschikte ruimte om een eigen scheepswerf te stichten in Nieuw-Lekkerland en omgeving niet gemakkelijk meer te vinden. Hij laat zijn oog vallen op de overzijde van de Noord, op de hoofdzakelijk agrarische gemeente Ridderkerk. Daar zijn nog vrienden te over waar het stichten van een scheepswerf mogelijk is. Het lukt hem daar een terrein aan te kopen en zo vertrekt hij met zijn hele hebben en houwen én gezin in 1839 naar Bolnes (een wijk in de gemeente Ridderkerk). Op het moment van verhuizing wonen er nog 6 kinderen bij hen in. De overige 4 zijn al overleden of getrouwd. Het gezin settelt zich in Ridderkerk, vader Arie zet een scheepswerf op en de meeste van zijn meegekomen kinderen huwen in Ridderkerk met een daar geborene.

Zo ook de oudste zoon Joost. Joost Pot is op 25 oktober 1811 in Nieuw-Lekkerland geboren. Op 6 november 1846 trouwt hij in Ridderkerk met Adriana Lagendijk, die daar op 21 januari 1817 was geboren. Hij heeft dan als beroep scheepstimmerman. Uit zijn huwelijk zullen 9 kinderen in Ridderkerk geboren worden, waarvan er 6 stuks volwassen zijn geworden.

Dat zijn:

- Arie Pot, geboren 8 september 1847, hij huwt te Alblasterdam op 18 mei 1882 met Geertje Johanna Jonker;
- Frank Pot, geboren 18 februari 1849, hij huwt te Ridderkerk op 20 oktober 1876 met Geertruida Adriana van der Kuijl;
- Jan Pot, geboren 29 november 1850, hij huwt te Vlaardingen op 27 april 1893 met Catharina Cornelia Moerman;
- Aart Pot, geboren 13 december 1852, hij huwt te Rotterdam op 19 mei 1892 met Plonia Paauwe;
- Cornelis Pot, geboren 1 maart 1858, is ongehuwd gebleven;
- Bastiaan Pot, geboren 26 november 1860, hij huwt te Vlaardingen op 28 juni 1894 met Maartje Petronella Adriana Moerman.

We maken een sprongetje in de tijd naar het jaar 1856. Joost Pot koopt te Slikkerveer (ook een wijk van de gemeente Ridderkerk) een stuk grond en start daarop een scheepstimmerwerf. Op de werf worden veel loodsschoeners voor het Rijk gebouwd en talloze koopvaarders voor de vaart op Oost-Indië.

Op het stuk grond wordt ook het woonhuis van scheepsbouwmeester Joost Pot gebouwd. In dat woonhuis kan hij, in zijn vrije tijd, zijn hobby sterrenkunde uitoefenen en leest hij boeken over de grote ontdekkingstochten van de eerste zeevaarders. Vanuit zijn woonhuis maakt hij ook regelmatig uitstapjes naar het

nabijgelegen IJsselmonde, naar de daar aanwezige zalmvisserij. Hij heeft een buitengewone belangstelling voor dat visserijbedrijf en in het bijzonder voor het vistuig. Als dit soort visserijen niet een gesloten bedrijf was geweest, dat werkte op verpachting door de Staat, dan had hij zich er zeker mee willen bezig houden. Misschien is dat de reden dat hij zijn belangstelling verlegt naar de zeevisserij. Zijn kleinzoon Joost Frankzoon Pot merkt in zijn memoires daarover op: “Het is daarom zeer begrijpelijk dat de belangstelling van Joost Pot zich ook op de zeevisserij ging richten, zoals blijkt uit een genomen abonnement op het Vlaardingsche Visserijblad. Volgens oom Kees werd dit visserijblad met meer dan gewone belangstelling gelezen en zelfs bestudeerd, jaren lang”. (Met oom Kees wordt hier Cornelis, de op één na jongste zoon van Joost Pot bedoeld.)

Het moet hem in 1863 veel deugd gedaan hebben toen hij er kennis van nam dat bij wet besloten was om de Nieuwe Waterweg aan te gaan leggen. Vlaardingen kreeg dus op korte termijn een veel directere route naar de Noordzee! Ook het nieuws dat de Scheveningse reder Adrien Maas in 1866 een nieuw type vissersvaartuig - een driemastlogger - in de vaart had gebracht, was hem niet ontgaan. In het eerste seizoen werd met die in Frankrijk gebouwde logger zevenmaal zoveel haring binnengebracht als met een, tot dan gebruikelijke, buis of hoeker. Zijn scheepsbouwershanden begonnen steeds meer te jeuken om ook loggers te gaan bouwen in Vlaardingen. Want zoveel wist hij er als scheepsbouwmeester al wel van: een logger is veel vlugger, veel geschikter voor de haringvisserij dan die zware onhandige hoekers. Ja, één ding stond voor hem vast: de toekomst van de haringvisserij lag in het vissen met loggers en dat vanuit Vlaardingen met zijn vele ervaren vissers.

Omstreeks 1868 moet Joost Pot voor zichzelf de beslissing hebben genomen dat het toch

het proberen waard is om een visserijbedrijf in Vlaardingen op te gaan zetten. Maar hij zit eigenlijk nog boordevol onbeantwoorde vragen. Hoe bouw je vissersvaartuigen? Hoe vindt de haringvisserij daadwerkelijk plaats? Welk soort netten worden daarbij gebruikt? Welk soort organisatie moet worden opgezet? Vragen te over.

Zoals het een goede zakenman betaamt, betaamt Joost Pot een list. Hij roept zijn scheepmakerbaas Aart Ligthart bij zich. De nogal eenzijdige conversatie verloopt ongeveer als volgt: “Pak je spullen bij elkaar en verhuis met je gezin naar Vlaardingen; daar ga je op een scheepswerf werken en zien hoe die vissersschepen gebouwd worden; die oudste jongen van je moet enige jaren naar zee en daar leren hoe de haring gevangen wordt; daarna mag hij scheepmaker worden” – “Later volg ik”.

Het zal je als scheepmakerbaas maar gebeuren dat je op 36-jarige leeftijd opdracht krijgt om nieuwe onderdelen van het vak bij een ander te gaan leren en dat je daarom met je vrouw en 5 kinderen moet verhuizen van Lekkerkerk naar Vlaardingen. Maar plichtsgetrouw voldoet Aart Ligthart aan de wens van de baas en vestigt zich op 11 maart 1868, met zijn gezin, in Vlaardingen. Hij vindt werk op de scheepswerf van de Gebr. Van der Windt. Zijn oudste, toen 12-jarige, zoon Aart Ligthart ging naar zee om haring te leren vangen.

Onbekend is op welke termijn Joost Pot van plan was zich definitief in Vlaardingen te gaan vestigen. Maar dat kon natuurlijk geen kwestie van 10 jaar zijn, hij kwam ondertussen ook al aardig op leeftijd. Hij was inmiddels de 56 jaar al gepasseerd. Ongeveer 3 jaar later, omstreeks 1871, heeft hij zoveel nuttige en gunstige informatie verzameld, dat hij de uitdaging aandurft om in Vlaardingen een visserijbedrijf te gaan stichten. Hij heeft nu echter nog één probleem: hoe haalt hij het meeste rendement, zowel financieel als privé, uit de verkoop van zijn huidige werf te Slikkerveer?

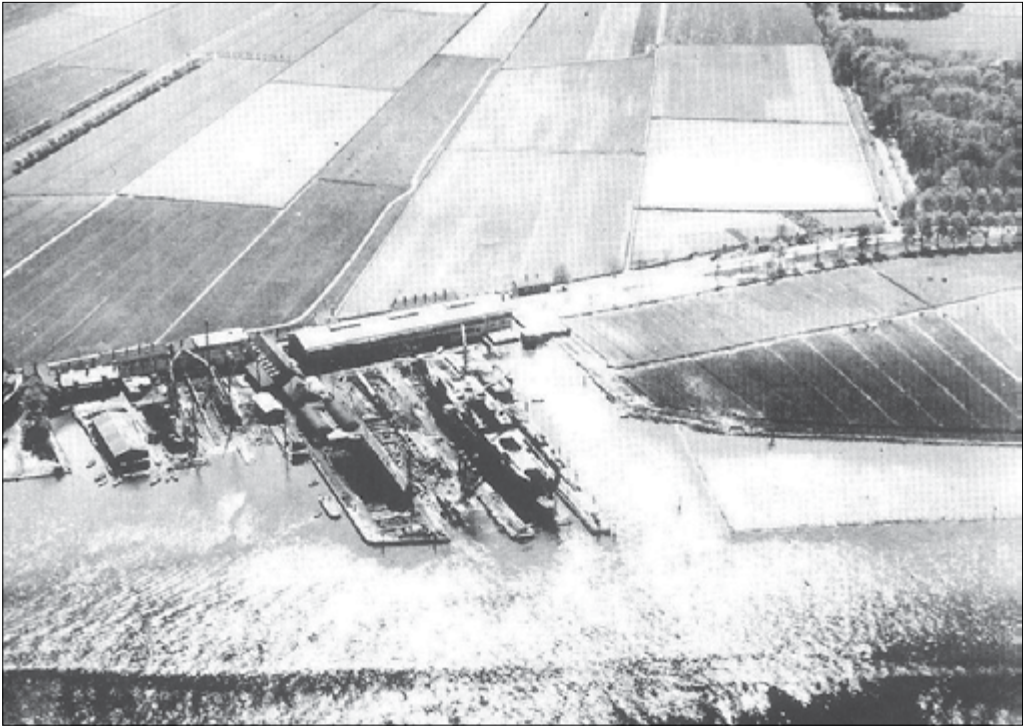
Dan brengt een liefdesaffaire alles opeens

in een stroomversnelling. Piet Smit Jr (1848-1913), de latere eigenaar van de Rotterdamse scheepswerf Piet Smit Jr, heeft trouwplannen met een nichtje van Joost Pot. Ze heet Johanna Smit en is een dochter van zijn jongere zuster Johanna Pot, die in 1835 getrouwd was met Jan Smit. Piet Smit Jr heeft ondertussen al veel van de wereld gezien (onder andere New York) en oriënteert zich waar ter wereld hij het beste een scheepsbouwonderneming kan stichten. Hij heeft recent zijn oog laten vallen op Canada en wil zich daar, met zijn toekomstige vrouw, voorgoed vestigen. Niks mis mee, zou je zeggen. Nee, ware het niet dat hij de oudste zoon van Joost Pot, Arie Pot, gevraagd heeft met hen mee te gaan naar Canada. Zoon Arie Pot heeft daar wel oren naar. En daar zit hem precies nou de pijn bij vader Joost Pot. Want - zo blijkt uit de eerder genoemde memoires - zoon Arie is op organisatorisch gebied de meest begaafde zoon van Joost Pot. En vader Joost weet dat onder-

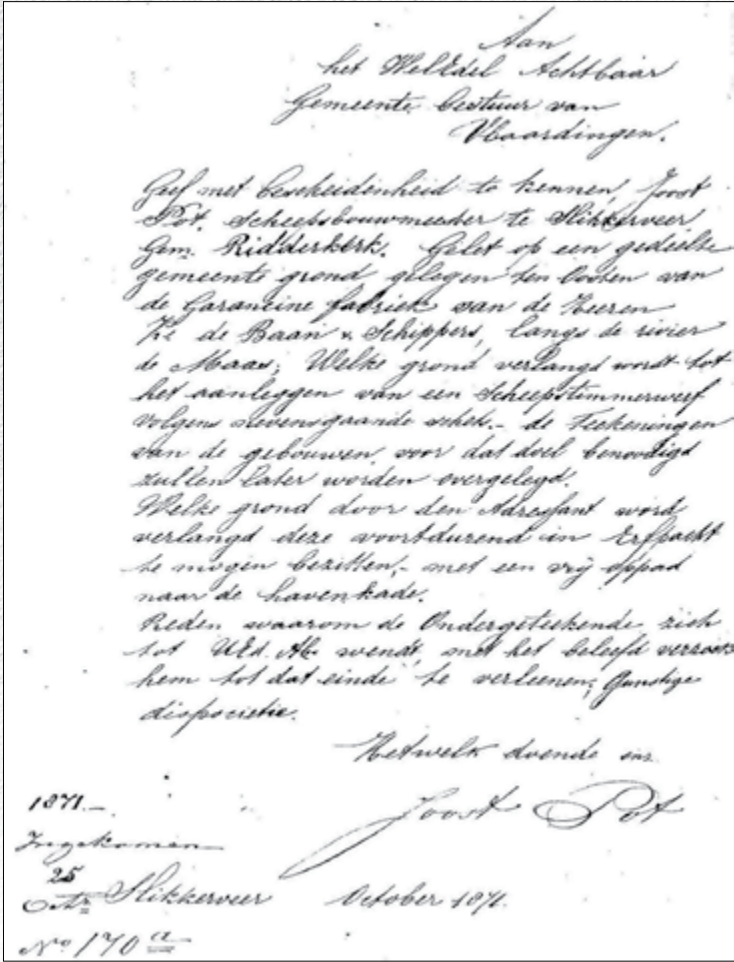
tussen ook wel. Bij zijn plannen om binnenkort een bedrijf in Vlaardingen op te gaan zetten, kan hij zijn zoon Arie absoluut niet missen!

En dan, op het juiste moment, heeft de slimme zakenman Joost Pot een geniale ingeving. Hij weet Piet Smit Jr namelijk te verleiden om niet naar Canada te vertrekken, door hem zijn werf in Slikkerveer aan te bieden (voor een vriendenprijsje van 12.000 gulden). Piet Smit Jr gaat daar op 31 augustus 1871 op in en zoon Arie blijft dus bij vader en moeder Pot en, heel belangrijk, blijft dus behouden voor het familiebedrijf der Potters. Voila!!

Joost Pot weet nu waar hij aan toe is en laat over zijn hartenwens-plannen geen gras groeien. Al op 25 oktober 1871 komt er bij de gemeente Vlaardingen een verzoek binnen van Joost Pot om daar een scheepstimmerwerf te mogen aanleggen. De aanvraag wordt positief beoordeeld en de bouw van de Vlaardingse scheepswerf

De werf van Joost Pot in Slikkerveer, omstreeks 1922. (Foto: collectie S. Mostert)

De brief van Joost Pot
aan het Vlaardingse
gemeentebestuur.

neemt een aanvang. Vlak voor het vertrek naar Vlaardingen, op 26 september 1872, vindt dan te Ridderkerk het huwelijk plaats tussen, neef en nicht, Piet Smit Jr en Johanna Smit.

Een paar dagen later – op 29 september 1872 - vertrekt Joost Pot uit Slikkerveer en vestigt hij zich met zijn gezin in Vlaardingen. Hij is dan bijna 61 jaar. Een half jaar daarvoor, op 9 maart 1872, is het eerste schip door de Nieuwe Waterweg naar Rotterdam gevaren. Over planning gesproken ...!

Joost Pot wordt, logischerwijs, in Vlaardingen heel sceptisch benaderd door zijn concurre-

rende Vlaardingse collega's. Hoe kan een buitenstaander het nou aandurven om een visserijvloot in Vlaardingen op te zetten? Hij krijgt daarbij al snel de smalende bijnaam 'De Slikkerveerse boer'.

Over de komst van Joost Pot naar Vlaardingen valt onder andere het volgende te lezen in de memoires van Joost Frankzoon Pot.

“Zo ontstond geleidelijk de nieuwe rederij van de Potters, die aan de rivier De Maas was gevestigd, ver buiten de toenmaals bebouwde gemeente. De Oosthavenkade was toen nog niet verder gebouwd dan de Oosterstraat. Verder langs de oostkant van de oude haven was slechts grasland, terwijl langs de oever van De Maas zich zelfs nog grienden bevonden. Het bedrijf en de woonplaats van Joost Pot was dus ver buiten de bebouwde kom gevestigd, helemaal “op het Hoofd”, zoals het terrein van Potters werd genoemd. Met deze benaming werd bedoeld: bij het uiterste hoofd van de haven.

Het gezin der Potters stond dus ook min of meer eenzellig en buiten de gemeenschap en de nieuwe bewoner had het te druk met zijn werk en later ook met zijn studiën, om zich in zijn nieuwe gemeente op te laten gaan. Hij was ook enigszins afzijdig en zwijgzaam, ging als altijd zijn eigen weg en deed dus weinig aan conversatie. Met des te meer belangstelling, ja nieuwsgierigheid, keken de Vlaardingers toe, wat daar nu op het hoofd ging gebeuren en de bedrijfsmensen van de visserij schudden bedenkelijk het hoofd, toen zij vernamen dat de op stapel staande schepen visloggers werden, die door de nieuwe ondernemer zelf geëxploiteerd zouden worden. De eerste indruk was, dat daarvan niets terecht zou komen, vooral toen de nieuwe reder, die uit “het achterland afkomstig was” lóggers bouwde in plaats van hóekers, waaruit tot nog toe de vloot van Vlaardingen had bestaan. Een eerste logger was in 1869 [feitelijk 1867] door de heer Maas gebouwd, naar Frans model en niemand ge-

Personeel van de
scheepswerf van Joost
Pot op het werfterrein.
(Foto: collectie
M.P. Zuydgeest)

loofde nog, dat de loggers de hoekers zouden kunnen verdringen.

Maar Joost Pot wist wat hij wilde. Zeide ik reeds dat hij al tal van jaren zich op het haringvisserijbedrijf van Slikkerveer uit had georiënteerd en zich toen reeds had voorgesteld om eenmaal, aan de avond van zijn scheepsbouwers loopbaan, een visserijbedrijf te kunnen beginnen, het bedrijf, dat altijd zozeer zijn belangstelling had gehad.”

Binnen een aantal jaren heeft Joost Pot een florerend bedrijf op poten gezet dat qua omvang en omzet alle Vlaardingse bedrijven de baas is.

Het wordt de grootste visserijvloot van Vlaardingen en omstreken! Op 18 februari 1888 overlijdt Joost Pot te Vlaardingen als een welgestelde reder. Hij ligt in een familiegraf begraven op de begraafplaats Emaus.

Bronnen

Naast openbare genealogische bronnen, heb ik ook nog een drietal bronnen geraadpleegd:

- ‘Geschiedenis van de Vlaardingse scheepswerven’ door Matthijs A. Struijs met medewerking van M. Peter Zuydgeest en Daan van Os. Vlaardingen, 1997
- ‘De Vlaardingers en hun haringvisserij’ door A.G. Ligthart. Zaltbommel, 1966
- ‘Fragmentarische memoires der Potters’, door Joost Frankzoon Pot. Schiedam, november 1955

Het graf van Joost Pot
op Emaus.
(Foto: collectie
S. Mostert)

Voor verder inzicht in het geslacht der ‘Potters’ zie mijn website: http://www.genealogie-online.nl/genealogie_pot_smit

Weet u het nog?

Wout den Breems

Met enige weemoed is er naar de vorige foto van slagerij Broek gekeken. Van het Westnieuwland in zijn volle glorie en bedrijvigheid was al niets meer over. Ook het bedrijf van Brobbel's kolenhandel, dat naast de winkel van Broek was gevestigd, bestaat niet meer. De huisjes aan het Slaavenburg achter de vrachtauto's zouden het ook niet lang meer vol houden. De heer Kees Verhulst weet nog dat in de winkel links naast slager Broek de laatste jaren Rein Remmerswaal een rijwielhandel annex reparatiebedrijf had. Daarvoor had hij zijn bedrijf op de hoek van Riebeeckstraat / Joubertstraat. Bij het zien van de foto gingen de gedachten van de heer Aad van Schaijk uit Ermelo zo-

maar op vrije loop. Zo kregen we ook deze keer weer een echte 'Weet u het nog?'.

Kermis

"Mijn gedachten gingen terug naar de aloude Ridderstraat vlak in de buurt van slagerij Broek. Mijn oma van vaders kant woonde daar. Uit haar raam keek je dan uit op een gedeelte van het Bothaplein. Een jaarlijks hoogtepunt op dat plein was onder meer de kermis met koninginnedag. Rond die tijd mocht je dan wat feestartikelen kopen bij van Noort aan de Waalstraat bijvoorbeeld zo'n mooi gekleurd geperst stroballetje aan een elastiek of een simpele kartonnen toeter met van die slierten.

Ook die ene kinderdraaimolen staat mij nog goed voor de geest. Voor je het wist kondigde een 'zilveren' bel het einde van zo'n rit alweer aan. Wie heeft er als kind niet gegrepen naar zo'n felkleurige flos? Een soort kwast die aan een bal hing en boven de koppies van de passagiertjes zweefde. Het was de kunst om die kwast te pakken te krijgen, zodat je weer een gratis ritje kon maken. Ook die tent met die fameuze grijpertjes is mij altijd bijgebleven. Je was zo trots als een aap als je een horloge van bedenkelijke kwaliteit wist te bemachtigen.

Houtjes hakken

In de Ridderstraat had je ook de banketbakkerij van Moerman. Samen met mijn oma haalden we daar op zaterdag heerlijke verse 'puntjes' en krentenbollen. In een steegje aan de westzijde van de Ridderstraat (gezien vanuit het Westnieuwland) vlak voor bakkerij Moerman hielp ik als kind een in mijn beleving oude man, die heel veel kachelhoutjes hakte voor de verkoop. Om zo'n bosje hout ging dan een reepje rode of zwarte binnenband van een fiets. Schuin tegenover Slagerij Broek was ook nog een winkeltje waar kachelhoutjes en petroleum werden verkocht.

Kolenhandel Brobbel

Vlak naast slagerij Koos Broek had je kolenhandel Brobbel. Een werkelijk fantastisch gezicht was het als in een bepaalde periode van die grote Duitse vrachtwagens (Krupp, Henschel, etc.) met hun aanhanger achteruit daar de werf in staken om hun lading kolen te lossen. Links van Broek zat in vroeger jaren, volgens mijn schoonmoeder Fie Broek, waterstoker P. Groeneveld.

Witte Winkeltje

Wat verderop was ook de groentezaak van 'De Beijerland' en recht daar tegenover de Végéwinkel van Rangelrooij. Links daarvan was de snoepwinkel het 'Witte Winkeltje' van Opa

van Toor en zijn dochter Jans. Daar tegenover woonden wij en liepen we dagelijks als kind door dit stukje Westnieuwland op weg naar de Erasmusschool".

De nieuwe foto:

Van de heer G. Nieuwstraten kregen we deze fraaie oude foto. Weet u in welke straat deze foto is genomen en weet u er iets over te vertellen? Stuur uw reactie naar: info@hvv-vlaardingen.nl of W.C. den Breems, Arnold Hoogvlietstraat 69, 3134 CB Vlaardingen.

De trambaan in Holy

Bart Ruigrok

Het blijft vaak een vraag: is dit al geschiedenis of zijn we soms een beetje te vlot?

Als ik denk aan de jaren kort na de Tweede Wereldoorlog, dus voor 1950, dan komt de herinnering op aan de wandelingen met mijn vader naar Kethel. Als we de bebouwde kom hadden verlaten, genoten we van het uitzicht, even na het passeren links van de grote boerderij van de familie Van Mil en het leuke bruine huisje met een prachtige tuin er omheen, waar, naar zeggen, de ouders van boer Van Mil woonden.

De straat was het bekende driedelige pad geworden, zoals overal rondom Vlaardingen, en de trottoirs waren vervangen door de grazig groene zachte bermen. Maar altijd hard genoeg als je eens moest springen en dan toch viel. Het zouden ideale snelheidsremmers geweest zijn, maar daar had het verkeer in die jaren nog helemaal geen behoefte aan.

Een eindje verder, na enkele onbegrijpelijk nodige bochten, kreeg je aan de rechterhand het begin van de Laan van Bol'Es. Halverwege was een bijna scherpe bocht, waaraan een boerderij lag. Heerlijk onder de schaduw van de bomen bereikten we dan de Schiedamseweg. Links af richting Kethel, waar we bij tante Jans een glaasje limonade dronken. Oom Siem had voor mijn vader wel wat sterkers. Dan linksaf weer op Vlaardingen aan.

Waar begint nu de geschiedenis? Dit alles nog maar 55 jaar geleden en toch is er bijna niets meer van terug te vinden. Ergens achter het Schiedamse winkelcentrum De Blauwe Brug vind je nog iets van de toen laatste huizen van Kethel. Ter hoogte van de Toon Verheijstraat is nog een hobbel in de Eduard van Beinumlaan, die ze er niet uit wilden of konden halen. En dat is het dan wel. Er moet ooit een kaart

gemaakt zijn, waarop in de huidige, nieuwe situatie, de route van de toenmalige Kethelweg / Vlaardingerweg was ingetekend.

Waarom ik nu juist op deze herinnering kom? Zo'n 35 jaar geleden ben ik uit de Westwijk naar Holy verhuisd. Met uitzicht op De Weg aan de achterzijde van onze flat. Een wat kalige boel, die de grens vormde tussen Holy Noord en Holy Zuid.

De oudere bewoners wisten te vertellen dat volgens onze stadsplanners deze strook grond zo'n 40 jaar geleden bestemd was om ooit een metro-baan op aan te leggen, die vanaf de Broekpolder Vlaardingen aan Schiedam moest koppelen. Milieu - en daarmee openbaar vervoer - kwam wat meer in de belangstelling.

Er was verder nog maar weinig, dus we keken er al een beetje naar uit. De kranten hielden ons maar matig op de hoogte. Gemeenteraadsverkiezingen kwamen en gingen, maar wanneer er geld voor was, werkte wel een van de twee, of beide, andere gemeenten niet mee. Ook al door geldgebrek en weinig economische noodzaak om dit project te bevorderen. Het ene uitstel volgde na het andere.

Maar het mooie was dat we er niet erg mee zaten! De Weg, die in het verlengde liggend van de Schiedamse Brederoweg de naam 'Beneluxboulevard' kreeg, hield die maar tot de latere Parijslaan. Daarna was het officieel 'Europaboulevard', maar voor de Holyanen bleef het De Weg. Alles wat de natuur kon bieden vond hier een woon- en verblijfplaats. Door de jaren heen ontwikkelde zich de kaalheid tot een langgerekt natuurbos. En een veilige uitlaatplaats voor de dieren van vele hondenbezitters die aan beide zijden woonden. Mensen die er zonder hond van de schoonheid van dit natuurpark kwamen genieten, wisten van het risico van hondenpoep. Er hoefde daarover dus niet geklaagd te worden. Zo kreeg De Weg ook een sociale functie, een ontmoetingsplaats voor bewoners van zowel Holy

Zuid als Noord. En er kwamen verkeringen tot stand, want jongelui werden door de ouders maar wat graag aangespoord het huisdier uit te laten.

Toch wist de gemeente roet in het eten te gooien. Een deel van De Weg werd aangewezen als gronddepot en afgezet door een hek, dat eigenlijk onvoldoende de honden tegenhield. En het vervelende was, dat juist die de waarschuwingsborden 'Dit terrein niet betreden' niet konden lezen.... Zo werden er dan vaak ook praktische 'hondenlessen' gegeven.

Nadat het plan van de metro niet te verwezenlijken bleek toen er een definitief kostenplaatje opgemaakt was, werden er alternatieven gezocht.

De toeloop op buslijn 52, later omgelegd door Holy Noord als lijn 51, nam af naarmate het gebruik van de auto toenam. En zo kwamen we in de bekende spiraal. Minder reizigers, dan zegt de RET: ook minder diensten. En de reizigers reageerden dan met "Nog minder service, dat ook maar een auto kopen. Hebben we de bus niet meer nodig." Op zaterdag en zondag en 's avonds vervelend, maar voor het woon-werkverkeer ronduit onaangenaam. En wat je als RET in een eigen auto gejaagd hebt, krijg je niet zomaar als reiziger weer terug, ondanks de steeds stijgende kosten voor het autorijden.

Maar dan toch de grote ommekeer. Openbaar vervoer van Holy naar Rotterdam CS:

een sneltram die de Holysingel verbindt met de 'oude' lijn 1, Rotterdam/Schiedam v.v.

Wel over het herkenbare traject van De Weg, waar de hondenbezitters nu de ruimte moeten gaan delen met tram, fietsers en wandelaars. Er was nog even blinde paniek toen plotseling een groot deel van onze natuurbomen werd gekapt. Waar de uitvoerder wel duidelijk aanwezig was, maar de opdrachtgever onbekend bleef. De ene instantie verwees naar de andere.

De Europaboulevard, van groene enclave tussen de hoogbouw...
(Foto: Stadsarchief Vlaardingen)

En nu is het dan eindelijk zo ver. Sinds november 2005: een eigen tramlijn van Holy naar Rotterdam. De mogelijke nadelen van deze vooruitgang ervaren we later wel. Voorlopig trammen we optimistisch de toekomst tegemoet. Hopend op een frequente bediening en niet al te hoge tariefstijgingen.

...tot moderne
verkeersader.
(Foto: Eric van
Rongen/HVV)

De ligging van de oude Weg op de nieuwe
trambaan en naastliggende projecten zal al-
tijd wel beter herkenbaar blijven dan die oude
Kethelweg. Maar wanneer we naar de aan-

tallen jaren kijken, blijft toch nog die vraag:
wanneer eindigt de geschiedenis, die dan wei-
nig meer nalaat en wanneer is het heden be-
gonnen? Het verschil hier is maar 15 jaar!

Boekbesprekingen

‘eene beperking van de visscherij’ De Vlaardingse haringvisserij in de jaren 1929 tot 1940. In dit boek, dat deels verhalend is, deels als naslagwerk gebruikt kan worden, geven de verschillende auteurs in woord en vooral beeld een overzicht van een voor de Vlaardingse haringvisserij bijzonder moeilijke periode. Frans Assenberg verhaalt over de beurskrach in 1929 en vooral over de na enkele jaren desastreuze gevolgen daarvan voor de Vlaardingse haringvisserij. Ook in deze bedrijfstak was de werkloosheid groot en dat was voor de Haringstad, waarvan de economie voor een groot deel van de haringvisserij afhankelijk was, een ramp. En dat werd er met het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog in 1940, waar het boek eindigt, niet beter op. In feite is de haringvisserij deze slag nooit te boven gekomen en was dit het begin van het einde, dat nu ook alweer geruime tijd achter ons ligt. In het volgende hoofdstuk geven Frans Assenberg, Rob Beekhuizen en Peter Zuydgeest een foto-overzicht van de Vlaardingse vissersvloot per rederijkantoor. Daarin komt uiteraard ook de rederij van Joost Pot, waarover Sim Mostert in dit Tijd-Schrift verhaalt, aan bod. Opvallend is ook dat vele schepen op een werf van een Pot zijn gebouwd. Jeroen ter Brugge geeft in het derde hoofdstuk een bedrijfsmatig overzicht van alle reders en rederijen. Daaruit blijkt dan weer dat rederij Joost Pot van 1921 tot 1933 heeft bestaan. In het vierde en laatste hoofdstuk geeft Henk Brobbel een foto-over-

zicht van alle Vlaardingse visserijvaartuigen die van 1929 tot 1940 in de vaart waren. Een verklarende woordenlijst besluit ten slotte het door onze huisdrukker fraai vormgegeven boek. Alles bij elkaar een boeiend lees- en kijkwaardig boek, niet alleen voor geïnteres-

seerden in de visserij, maar ook voor iedereen die meer wil weten over een moeilijke maar daardoor toch ook belangrijke periode uit de Vlaardingse geschiedenis. Verkrijgbaar bij de Vlaardingse boekhandel voor € 18,95.

(Eric van Rongen)

Ledenactiviteiten

Over de lezingen tot aan de zomer bent u in ons vorig Tijd-Schrift al geïnformeerd. Ik haal ze nog even kort aan:

Op **dinsdag 25 maart** is de Algemene Ledenvergadering. Deze begint om 20.00 uur en zal rond half negen afgelopen zijn, waarna u op een kopje koffie getrakteerd wordt voordat de lezing van die avond begint. Maar dat is er dan ook weer een waarbij de liefhebbers van het oude Vlaardingen aan hun trekken komen: de Vlaardingse dracht. Hannie Baauw, die al vele jaren een eigen verzameling van oude Vlaardingse kledingstukken heeft, brengt - geholpen door drie kinderen uit de hoogste groepen van de basisschool - een echte kledingshow, zoals die ook deel uitmaakt van de Ken-uw-Stad cursus. Deze bijeenkomst is, zoals gebruikelijk, in het Wijkcentrum Holy, achter Albert Heijn op de Loper.

De laatste lezing dit seizoen is op **dinsdag 29 april**, dus vlak voor de dag waarop 'rood-Vlaardingen' haar jaarlijkse 1-mei-traditie had. Dat was altijd een feestelijke dag, waarvoor zelfs ambtenaren vrijaf kregen. Over de tradities van de 1-Mei-viering zullen Catrien en Herman van der Lee u deze avond alles gaan vertellen en laten zien. Zoals zij de festiviteiten in hun jeugd meemaakten en voor de Arbeiders Jeugd Centrale mee-organiseerden. Maar ook over de na-oorlogse jaren, en hoe de traditie in de laatste decennia veranderde. De avond begint om 20.00 uur en wordt gehouden in de grote zaal van Hoylede aan de Churchillsingel in de Holywijk.

Excursies en zo

Onze 'grote' excursie gaat dit keer, op **zaterdag 28 juni**, naar Harderwijk. We hebben daarvoor weer een erg interessant programma kunnen samenstellen, en u kunt nog steeds uw eigen stoel in de bus bestellen door € 37,50 p.p. over te maken op postgiro 750978

t.n.v. Penningmeester Historische Vereniging te Vlaardingen, onder vermelding van 'Excursie juni'. Bent u geen HVV-lid (en ook niet de partner van een lid), dan is het deelnamebedrag € 42,50 p.p. Daarvoor krijgt u dan een hele dag weg, inclusief lunch en koffie-met, en nog een historisch program erbij! Mocht u zich al hebben opgegeven en nog niet het gehele bedrag overgemaakt hebben, doet u dat dan even in de komende maand? Bij eventuele calamiteiten hebt u nog tot 1 juni recht op gratis restitutie. We vertrekken om half negen vanaf de parkeerplaats van zwembad De Kulk, en vijf minuten later vanaf de oprijlaan van het (Vlietland-)Holy-Ziekenhuis, en zijn omstreeks zes uur weer terug. Vergeet niet om goede wandelschoenen, eventueel een paraplu en, als u die hebt, uw museumkaart mee te nemen!

Voordat we weer aan het winter-lezingen-programma beginnen gaan we op **zaterdag 27 september** op excursie naar een plek in de buurt. Dit jaar viel de keuze op het knusse Overschie, dat een mooie kern heeft en een heel bijzonder Streekmuseum ('De Hoop doet Leven'). U leest er alles over in ons volgende nummer, begin juni.

Veel ouderen wonen tegenwoordig in gebouwen buiten het centrum. Voor hen kan het verrassend zijn om nog eens op plekken terug te komen die men zich uit het verleden herinnert. Daarom zal de HVV rondritten door de oude stad organiseren met de bus 'De Vlaerdinger'. De kosten zijn slechts € 3 per deelnemer. Informatie hierover zal te zijner tijd via de wooncentra worden gegeven. Ook zullen we proberen om een 'Presentatie-avond Oud-Vlaardingen' af te spreken, waarop we een speciaal voor onze Vlaardingse senioren samengesteld programma kunnen komen laten zien! Dat laatste zal waarschijnlijk vanaf september plaats gaan vinden. Nadere informatie kunt u krijgen bij ondergetekende.

Naast de HVV is ook het ServiceTeam VVV Vlaardingen actief op historisch gebied. Ook komend voorjaar en zomer organiseert zij weer een aantal activiteiten. Allereerst een bloesemtocht (op de fiets) op **zondag 13 april**, aanvang 13.30 uur bij het oude Stadhuis op de Markt. Voor € 3 mag u mee (en daarbij is een kopje koffie/thee inbegrepen) en vooraf opgeven is niet nodig. Neem mogelijk wat oud brood mee voor de herten in de Broekpolder!

Stadswandelingen in het centrum zijn er dit seizoen op **zondag 25 mei, vrijdag 4 juli, zondag 31 augustus en vrijdag 26 september**. Vertrek is ook bij het oude Stadhuis op de Markt, op zondag om 13.30 uur en op vrijdag om 19.15 uur. In de pauze (vaak met vertelling van enkele sagen/legenden bij Eva Timmermans) is koffie/thee verkrijgbaar, en aan het einde is het mogelijk om de toren van de Grote Kerk te beklimmen. Deelname bedraagt € 2 p.p.

In Vlaardinger-Ambacht zijn wandelingen gepland op de **zondagen 1 juni en 7 september**, beide keren aanvang 15.30 uur (zodat u vooraf nog even het Streekmuseum van Jan Anderson kunt bezoeken). De wandelingen starten voor het museum, Kethelweg 50, en deelname kost € 1,50.

Historische tips

Maak eens een rondje door het centrum: op de Hoogstraat, Kuiperstraat en Korte Hoogstraat heeft de HVV 18 kijketalages ingericht met foto's van oud Vlaardingen.

Noteer ook vast dat op **14 en 15 juni** de Slag bij Vlaardingen in het Hof wordt nagespeeld!

Omroep Vlaardingen zendt op zaterdagmorgen om 10 uur het programma 'Oud-Vlaardingen' uit (herhaling op zondag om 12 uur, dinsdag om 21 uur en soms ook donderdag om 21 uur).

Groot Vlaardingen publiceert maandelijks een artikeltje van onze voorzitter, die probeert om u uw herinneringen aan vroe-

ger te ontlokken. In het blad 'Senior' (vroeger de 'Omroeper') schrijf ik zelf regelmatig een stukje over veranderend Vlaardingen, maar vooral: hoe u in het dagelijkse leven ook zelf aan geschiedenis kunt doen.

De Laatste Ronde

Tot slot: deze zomer staat er een groots historisch spektakel op stapel over de 50er jaren in Vlaardingen onder de titel 'De Laatste Ronde'. Alle informatie is te vinden op www.laasteronde.nl.

In het kort: op **zondagmiddag 1 juni 2008** is er een sportief spektakel 'De zomer van '62', met tal van activiteiten in de sportcentra in de Broekpolder. Op **donderdag 12 juni 2008**, 20.15 uur: voorstelling in de Stadsgehoorzaal met live-opname van artiesten en interviews met illustere Vlaardingers door Peter d'Hamecourt en Astrid Kersseboom. En tot slot: op **zaterdag 13 september** een grote slotavond in de hal van De Vijfsluizen, waarbij ook de dvd 'De Laatste Ronde, Vlaardingen op weg naar morgen' wordt gepresenteerd, met veel historisch beeldmateriaal en een ongevenaarde reeks Vlaardingse coryfeeën. Ook zal nog een link worden gelegd met de Open Monumentendag: overdag worden de historische films van het complex op groot doek vertoond. Tot slot zal nog een boekje verschijnen met een overzicht van het gehele festival.

Tot zover weer de Vlaardings-historische informatie voor het voorjaar en de zomer - doe er uw voordeel mee!

Namens de werkgroep Ledenactiviteiten:

Arie Ouwendijk

(dagelijks bereikbaar: 010 - 435 3322)

Historische Vereniging Vlaardingen

internet: www.hvv-vlaardingen.nl

e-mail: info@hvv-vlaardingen.nl